

OECD *Multilingual Summaries* The Ocean Economy in 2030

Summary in Estonian

Lugege tervet raamatut: 10.1787/9789264251724-en

Ookeanimajandus aastaks 2030

Eestikeelne kokkuvõte

Paljude jaoks on ookean uus majandushorisont. See hoiab endas lubadust rikkalikest ressursidest ja suurest potentsiaalist majanduskasvu, tööhõive ja uuenduste arendamisel. Aina rohkem peetakse seda asendamatuks paljude ülemaailmsete katsumuste lahendamisel, millega meie planeet lähikümnenditel silmitsi seisab – toiduga kindlustatusest ja kliimamuutustest energiatootmise, loodusvarade ja parema arstiabini. Ehkki ookeani potentsiaal nende katsumuste lahendamisel on tohutu, ähvardab seda juba praegu ülekasutamine, saastamine, bioloogilise mitmekesisuse vähenemine ja kliimamuutus. Seetõttu nõuab ookeani kogu potentsiaali kasutamine selle majanduslikuks arendamiseks vastutustundlikku ja säästlikku lähenemist.

Ookeanimajandus hõlmab ookeanipõhiseid tööstusharusid (nagu meretransport, kalandus, avamere tuuleenergia, merebiotehnoloogia), aga ka ookeanist saadavaid loodusvarasid ja ökosüsteemi teenuseid (kalavarud, laevateed, CO₂ neeldumine jms). Kuna need pooled on tihedalt seotud, käsitleb see aruanne ookeanimajanduse mõõtmele keskendudes eri külgedest ka ökosüsteemi teenuseid ja ökosüsteemi põhishaldust puudutavaid teemasid.

Ülemaailmne ookeanimajandus, mida mõõdetakse kui ookeanipõhiste tööstuste panust majandustulemusesse ja tööhõivesse, on olulise tähtsusega. OECD ookeanimajanduse andmebaasi põhjal tehtud esialgsete arvutuste järgi oli ookeanimajanduse panus 2010. aastal 1,5 biljonit USA dollarit või umbes 2,5% maailma kogulisandväärtusest (GVA). Avamere nafta ja gaas moodustasid ookeanipõhiste tööstuste kogulisandväärtusest kolmandiku, millele järgnesid mere- ja rannikuturism, merevarustus ja sadamad. Otsene täiskohaga tööhõive merel ulatus 2010. aastal umbes 31 miljoni töökohani. Suurimad tööandjad olid tööstuslik kalandus, mis moodustas koguvarust kolmandiku, ning mere- ja rannikuturism ligi ühe neljandikuga.

Majandustegevus ookeanil laieneb kiiresti eelkõige maailma rahvaarvu, majanduskasvu, kaubanduse ja tõusvate sissetulekute, kliima ja keskkonna ning tehnoloogia arengute arvel. Kuid ookeanimajanduse jaoks oluline koormav tegur on ookeani seisukorra praegune halvenemine. Inimtekkeline CO₂-heide on aja jooksul tõusnud ja ookean suure osa süsinikust absorbeerinud, mis on viinud ookeani hapestumiseni. Tõuseb ka meretemperatuur ja merepinna tase ning ookeanihoovused nihkuvad, põhjustades bioloogilise mitmekesisuse ja elukeskkondade kadumist, muutusi kalavarudes ja rändemustrites ning aina sagedasemaid äärmuslikke ilmanähtuseid ookeanil. Ookeani arendamise tulevikupotentsiaali halvendab veelgi maismaasaaste, eriti põllumajanduslik äravool, kemikaalid ja jõgedest ookeani jõudev makro- ja mikroplastikust saaste, ning ülepuük ja paljudes maailma osades lõppenud kalavarud.

Vaadates aastasse 2030, on paljudel ookeanipõhistel tööstustel potentsiaali maailmamajanduse kasvust tervikuna ette jõuda nii lisandväärtuse kui ka tööhõive poolest. Prognoosid näitavad, et senise olukorra jätkumisel võib ookeanimajandus aastatel 2010 kuni 2030 oma panust ülemaailmsesse lisandväärtusesse enam kui kahekordistada, ulatudes 3 biljoni USA dollarini. Eriti kiiret kasvu on oodata merevesiviljeluse, avamere tuuleenergia, kalatöötlemise ning laevaehituse ja -remondi alal. Ookeanitööstustel on potentsiaali olla oluline panustaja ka tööhõive kasvu. Aastal 2030 on seal senise

olukorra jätkumisel umbes 40 miljonit täiskohaga võrdsustatud töökohta. Kõige kiiremat töökohtade arvu kasvu on oodata avamere tuuleenergia, merevesiviljeluste, kalatöötlemise ja sadamategevuste alal.

Eeldatavasti mängib saabuvatel kümnenditel ülalnimetatud keskkonnaprobleemidega tegelemisel ja ookeanipõhiste majandustegevuste arendamisel asendamatu rolli teaduse ja tehnika areng. Uued materjalid, veealune inseneritöö ja tehnoloogia, andurid ja pildindus, satelliittehnoloogiad, arvutistamine ja suurandmete analüüs, autonoomsed süsteemid, biotehnoloogia ja nanotehnoloogia – tehnika areng mõjutab ookeanimajanduse kõiki sektoreid.

Regulatsioonid ja valitsemine peavad nende kiirete muutustega sammu pidama. Maailm on aina rohkem polariseerumas ning ookeanikeskkonna ja ookeanitööstuste põhiküsimustes kokkuleppele saamine on muutumas üha raskemaks. Vähemalt lähitulevikus jätkub ookeanitegevuste regulatsioon eeldatavasti eelkõige sektoripõhiselt, tehes pingutusi arenevate ookeanitööstuste integreerimiseks olemasolevatesse ja killustatud regulatiivsetesse raamistikesse.

Ookeanipõhiste tööstuste kasv selles aruandes prognoositud skaalal näitab kasvavat survet juba niigi arvestatavalt survestatud ookeaniresurssidele ja ookeaniruumile, muu hulgas ka riikide majandusvööndites, kus enamik tegevusest aset leiab. Senine suutmatuse selle survega tõhusalt ja õigeaegselt tegelda on suures osas tingitud merendustegevuse ajalooliselt sektoripõhisest haldamisest. Paljuski vastusena kasvavale survele on viimastel aastatel olnud näha nende riikide ja piirkondade olulist kasvu, kes oma majandustsoonis ookeanihooldust parandavaid strateegilisi poliitikaraamistikke rakendavad. Siiski on tõhusal ja integreeritud ookeanihooldusel veel palju takistusi, mis vajavad lähitulevikus lahendamist.

Selleks, et parandada arenevate ookeanitööstuste pikaajalist arengupotentsiaali ja nende panust kasvu ja tööhõivesse, kasutades samas ookeani vastutustundlikult ja säästlikult, esitab see aruanne rea soovitusi ookeanimajanduse säästlikuks arendamiseks.

- **Soodustada tihedamat rahvusvahelist mereteaduse ja -tehnoloogia alast koostööd kui võimalust stimuleerida uuendusi ja tugevdada ookeanimajanduse säästlikku arengut.** Muu hulgas hõlmab see maailmas rakendatavate valitsuspoliitikate ja merendusklasterite võrdlevat analüüsi ja läbivaatust, eriti seoses nende tõhususega tööstusharuüleste merendusala tehnoloogiliste uuenduste stimuleerimisel ja toetamisel; rahvusvaheliste võrgustike asutamist tippkeskuste loomise alaste seisukohtade ja kogemuste jagamiseks, uuendusinkubaatoreid ja teisi eri tööstusi koondavaid meretehnoloogiate uuenduskeskuseid ning erineva arengutasemega riikide vahelist tehnoloogiate ja uuenduste jagamise edendamist.
- **Tugevdada integreeritud ookeanihooldust.** Eelkõige peaks see hõlmama majandusanalüüside ja majandusvaldkonna vahendite suuremat kasutust ookeanihoolduses, näiteks rahvusvaheliste platvormide loomist teadmiste, kogemuste ja parimate praktikate jagamiseks, ning merendusuringutesse ja vaatlustesse tehtavate riiklike investeeringute majandusliku tõhususe paremat hindamist. Samuti peaks see edendama uusi lahendusi valitsuse struktuurides, protsessides ja sidusrühmade kaasamises, mis muudaks ookeanihoolduse tõhusamaks, ökonoomsemaks ja kaasavamaks.
- **Parandada statistilist ja metodoloogilist baasi riigi ja rahvusvahelisel tasemel, mõõtes ookeanipõhiste tööstuste ulatust ja toimivust ning nende panust kogumajandusse.** See võiks lisaks muudele tegevustele hõlmata ka OECD ookeanimajanduse andmebaasi edasiarendamist.
- **Parandada võimet teha ookeanimajanduse kohta tulevikuprognose,** sealhulgas hinnata ookeanipõhiste tööstuste tulevikumuudatusi ja arendada edasi OECD praegust võimekust maailma ookeanimajanduse suundumuste paremaks prognoosimiseks.

© OECD

Käesolev kokkuvõte ei ole OECD ametlik tõlge.

Käesoleva kokkuvõtte kasutamine on lubatud OECD autoriõiguse ja originaalse väljaande pealkirja mainimisel.

Erinevates keeltes kokkuvõtted on väljavõtted OECD esialgsest inglisis- ja prantsuskeelsest väljaandest.

Need väljaanded on saadaval OECD internetipoest aadressil www.oecd.org/bookshop

Täiendavate andmete saamiseks pöörduge OECD Õiguste ja tõlgete üksuse poole avalike suhete direktoraadis aadressil

rights@oecd.org või faksinumbril: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

õiguste ja tõlgete üksus: www.oecd.org/rights

Lugege inglisekeelset täisversiooni OECD iLibrary's!!

© OECD (2016), *The Ocean Economy in 2030*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264251724-en